

POMS bladet

Organ för föreningen
Psykologer inom handikappområdet

Nr 2, maj - juni 2004

Styrelse för Sveriges Handikappspsykologers Förening 2003-2004

Ordförande:	Gunilla Svensson Hosjöstrand 11 791 47 Falun Tel 023-351 37 0730-30 48 78 gunilla_s@hotmail.com	Habiliteringen i Falun Falu lasarett, Psilandersväg 1 791 82 Falun Tel 023-49 03 73 Fax 023-49 05 13 gunilla.svensson@ltdalarna.se
Vice ordförande:	Inga Lundblad-Danielsson Sofiehemsvägen 52 B 907 38 Umeå Tel 090-77 92 08 070-792 31 74 inga.lundblad@sofiehem.ac	Kolbäckens habilitering Kandidatvägen 31-33 907 33 Umeå Tel 090-785 42 38 inga.lundblad.danielsson@vll.se
Kassör:	Peter Collsiö Kronobergsgatan 41 112 33 Stockholm Tel 08-652 48 31 070-484 88 20	Habiliteringscenter Täby för vuxna Kemistvägen 8, 2 tr 183 44 Täby Tel 08-446 36 20 peter.collsio@sll.se
Konferensansvarig:	Karin Wallgren Snörmakarvägen 45 168 38 Bromma Tel 08-704 90 41 070-484 15 03 k.wallgren@telia.com	Föräldrautbildningen Handikapp & Habilitering Box 175 19 118 91 Stockholm Tel 08-690 60 40 Fax 08-690 60 22 karin.wallgren@sll.se
Sekreterare:	Inger Claeson Storängsgatan 33 413 19 Göteborg Tel 031-82 13 28 0706-38 74 61 ingerclaeson@hotmail.com	Habiliteringen Älvstranden Verkmästaregatan 7 417 57 Göteborg Tel 031-744 27 14 Fax 031-744 27 10 inger.claeson@vgregion.se
Vice kassör:	Mattias Eriksson Södra Esplanaden 3 B 223 54 Lund Tel 046-211 24 70 073-781 17 55 meriksson@hem.utfors.se	Socialförvaltningen Handikappomsorg Stadshuset 241 80 Eslöv Tel 0413-625 43 mattias.eriksson@eslov.se
POMS-bladet:	Bo Kahnberg Floravägen 41 664 32 Grums Tel 0555-102 15 kahnberg@swipnet.se	Landstingets PsykologEnhet Karolinen Företagscenter Våxnäsgratan 10 653 40 Karlstad Tel 054-61 40 71 070-312 56 31 pomsbladet@poms.nu

Innehållet i detta nummer av POMSbladet:

SHPF:s styrelse från 2003-09-17	sid 2
Redaktionens sida	sid 4
Styrelsens sida	sid 4
Inbjudan till höstkonferens	sid 6
Wechslerskalorna i ljuset av modern intelligensforskning.....	sid 7
Begåvning och begåvningsbedömning hos barn med kommunikativa funktionshinder	sid 8
"Utvecklingsstörning" - intelligens och adaptivt beteende, vad är egentligen kopplingen??	sid 8
Att ha ett avvikande utseende – om ansiktsmissbildningar	sid 9
Margrethes storstädning	sid 10
Förslag på konferenstema och nätverk från umeåkonferensen.....	sid 11
Recensenter efterlyses, fina villkor!	sid 11
Psykoterapinätverkets studiedag 7 maj	sid 12
Info om nätverken, hemsidan och POMSbladet	sid 15
Föräldrar med intellektuella begränsningar.....	sid 16

Framsidan: Vår kulturella vandring genom Karlstad placerar oss denna gång inför Gustaf Fröding där han står på Västra Torggatan.

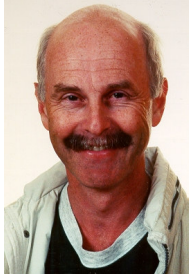
Nästa nummer av POMSbladet beräknas publicerat här på nätet i mitten av september.

Deadline: 10 sept. Maila gärna ditt bidrag till pomsbladet@poms.nu

Medlemskap i föreningen erhålles lämpligen genom att fylla i formuläret på vår hemsida på www.poms.nu.

Välkommen du också!

Redaktionen sida

Det är allt tur man inte är skomakare!
Från mitt fönster ser jag förutom en ruvande fiskmås även fullt utslagna syrener sedan en tid tillbaka. Syrenerna kom i blom nästan samtidigt som häggen och skomakaren lär ju ha sitt kollektivavtal så beskaffat att han har semester just mellan dessa två blomningar. Fenomenet hägg och syren ser jag för övrigt även ha lockat Gunilla och Margrethe till reflektioner – men jag kom först.

Sedan förra numret hoppas vi nu att merparten av våra läsare har ordnat personliga inloggningsuppgifter från vår webbmater Mattias. Och att föreningen fått din e-postadress. Då kan vi enkelt avisera varje utgåva av POMSbladet!
Alternativet är att lusläsa Psykologtidningen för att se notis om att ett nytt nummer av POMSbladet äntligen kommit!

Visst tar det en stund att teknikanpassa oss, men i vårt yrke försöker vi ju understödja mod till utveckling och förändring av våra patienter, och ska man inte leva som man lär?

Höstens konferens känns mycket angelägen. Det blir en uppdatering av begreppet begåvning. Dessutom genomförs 2004 års årsmöte.

§§§§

Psykologförbundets styrelse har granskat våra förslag till ändringar i stadgarna och sagt OK. Du kan se förslaget på vår hemsida. Frågan kommer upp till beslut på årsmötet, men ändringarna är ändå bara av mera redaktionell art.

Ofta kommer ju vår namnfråga upp till diskussion. Föreningens officiella namn är ju **Sveriges Handikapppsykologers Förening** (SHPF) medan vårt föreningsblad fortfarande har det inarbetade namnet POMSbladet. Vår adress (URL som det heter) på internet bär ju även den det gamla namnet www.poms.nu.

Vi vill nu aktualisera frågan om **en logotype** som bör kunna vara neutral gentemot både

SHPF och POMS! Här finns alltså en enastående möjlighet för den kreative läsaren/medlemmen att skapa en visuell symbol för föreningen. Tänk bara på att inte knycka en redan använd logga! Skicka förslagen till redaktionen för POMSbladet eller till webbmastern!

Detta blir vårens sista nummer, nästa POMSblad kommer efter en välförtjänt sommarvila. Vi ägnar i detta nummer en del utrymme åt höstkongressen, men även åt ansiktsdeformationer. Vi tackar Elisabet Knudsen för hennes bidrag. Du återfinner även Margrethe Lunds vårstädningsbestyr. Så här dags lär hon väl ha vädrat ut allt unket?

Att sätta samman ett föreningsblad har annars ketchupliknande egenskaper: vid tiden för deadline föreligger oftast inget material alls, men med känslan av kallt stål mot strupen sätter flera skribenter igång och kreerar! Ändå blir förstas publiceringen försenad, men en lovvärd anledning till detta är ofta att man vill vänta in något "sista minuten" bidrag, som annars skulle få ligga och vänta till nästa nummer.

Tag vara på våren och sommaren väl, men får du några infall som skulle platsa i POMSbladet – håll dem inte för dig själv!

Trevlig sommar!
Bo Kahnberg

Styrelsens sida

Jagsitter nu i trädgården och skriver i en underbar tid mellan hägg och syren. Här doftar dock mest kinesisk olja från nyligen behandlad trädgårdsmöbel. Det är svårt att vara inomhus dessa helger.

Förra helgen var det Psykologstämma. Jag var inte där men har fått veta att vi fått ny ordförande och styrelse. Ni läste kanske i Psykologtidningen att vår yrkesförening gjorde en gemensam protest med de andra yrkesföreningarna om att yrkesföreningarna inte längre skulle få samma ställning som tidigare vid kongresser. FS förslag om inskränkningen gick ej igenom. I fortsättningen

kommer representant från yrkesföreningarna åter att bjudas in.

Styrelsen träffades senast i Stockholm den 23/4. En stor del av mötet ägnades åt att diskutera programmet för studiedagen den 22/10. Flera föreläsare har visat intresse att medverka. Vi hoppas att det kommer att bli en givande dag som väcker tankar om begreppen; begåvningsutveckling och intellektuella funktionshinder.

- Konsensus om begreppet begåvning?
- Begåvningsteorier ur dagens neuropsykologiska perspektiv?
- Avgränsning utvecklingsstörning och andra kognitiva funktionsstörningar?
- Håller Piagets teorier om barnets intellektuella utveckling?
- Är att MÅTA=VETA? Testens validitet/relevans för vardagsfungerandet?

Boka den 22/10 i Stockholm. Se program och föreläsarnas abstract på annan sida i POMS-bladet.

Inga Lundblad-Danielsson skrev i förra numret om sina tankar om begreppet begåvningsbegåvningsutveckling som en inledning till temat. Det skulle vara roligt om flera POMS-bladläsare kunde skriva några tankar till nästa nummer av POMS-bladet som kommer ut innan höstens konferensdag.

En annan fråga som det skulle vara värdefullt att få fler synpunkter på är hur ni gör med journalföringen. Arbetar ni med delade journaler barnjournal-föräldrajournal? Vuxna utvecklingsstörda och anhöriga var för sig? Principen är en person en journal. När är inte detta tillämpligt inom Habiliteringen? Läger ni upp ytterligare en journal på syskon om dom deltar i syskongrupp eller träffar psykolog för enskilda samtal.

Karin Wallgren, som skrev till utbildningsenheterna, har fått in en del svar på frågan "-När och var under utbildningen de psykologstuderande får kunskap inom specialistområdet Handikapppsykologi?" Resultatet var magert. Det finns anledning att fortsätta att driva denna fråga så att morgondagens psykologer är bättre rustade redan från utbildningen att söka tjänster inom Habiliteringen.

Vi bestämde också på styrelsemötet att ge ut en ny broschyr för att värva medlemmar till vår yrkesförening.

Då vår yrkesförening i oktober fokuserar på den kognitiva hjärnan riktar Neuropsykologernas yrkesförening intresset för den Emotionella Hjärnan på riksstämman i Umeå 10-12/11.

Det ser ut att bli en spännande talarlista med ledande svenska forskare på området. För intresserade se hemsida www.neuropsykologi.org

Nr 2/2004 av medlemstidningen Svensk Neuropsykologi är ett temanummer om medvetandet med många intressanta artiklar. Lösnummer kan beställas från brain@telia.com

Även stödmedlemmar till Neuropsykologernas yrkesförening kan ansöka om anslag ur stipendiefonden. Bedömning av den vetenskapliga kvalitén på forskningsprojekt avgör om man kan få stipendium. Tips för forskarintresserade!

Ännu en möjlighet till forskningsanslag har du som varit medlem i TSIB (Tvärvetenskapliga sällskapet inom Barnneuropsykologi). Sammanlagt finns där tillgångar på ca 300 000 kr. Enligt §5 i TSIB-fondens stadga skall fonden "främja barnneuropsykologins utveckling i Sverige".

TSIB har nu gjort sitt som förening, vår kära "syster-förening" har gått i graven enligt beslut vid de två senaste riksmötena. Jag känner en viss sorg eftersom jag har haft ett långt engagemang i den föreningen. Psykologer var den största yrkesgruppen inom TSIB och många har gått över till Neuropsykologerna som är öppen för andra än psykologer. Tycker ni att även vår yrkesförening skulle vara öppen för stödmedlemmar som delar vår intresseinriktning?

Är du forskningsintresserad av något projekt, metodutveckling som t.ex. berör begåvningsutveckling, kognitiva funktionsstörning, testutveckling m.m kanske det skulle vara idé att söka anslag? Ange i löpande maskinskriven text följande punkter:

- SYFTE - Vad är projektets mål och inriktning? I vilket sammanhang bedrivs det? Den praktiska och teoretiska bakgrunden?
- BUDGET - Hur ska det sökta beloppet användas?
- GENOMFÖRANDEPLAN - Tidpunkt, medverkande etc.
- KORTFATTAD PERSONBESKRIVNING - med uppgift om yrkestillhörighet, relevanta vidareutbildningar och övriga meriter, nuvarande anställning och arbetsuppgifter

- Intyg från ansvarig chef bör bifogas. Av detta bör framgå att projektet stöds av arbetsplatsen.

Ansökan skickas till Gunnar Braathen, Vasa Kyrkogatan 1, 41127 Göteborg, **SENAST 1 september 2004** Lämna gärna e-post adress.

Ha en skön sommar och fundera gärna på att söka medel till något fördjupningsprojekt inom Handikappområdet. Eller gör som jag och släpp alla tankar på fördjupning förutom att sänka handikapp (golf).

Ordförande Gunilla Svensson

Sveriges Handikapppsykologers Förening inbjuder till

Höstkonferens och årsmöte

Fredagen den 22 oktober 2004

Tema:

”Begåvning – sett i ljuset av aktuell forskning”

Vi ser fram emot en givande dag med reflektion över begreppen begåvning - intellektuella funktionshinder utifrån aktuell forskning.

- Konsensus om begreppet begåvning?
- Hur påverkar dagens neuropsykologiska kunskap synen på begåvningsteorier?
- Avgränsning utvecklingsstörning - andra kognitiva brister?
- Håller Piagets teorier om barns intellektuella utveckling utifrån aktuell kognitionsforskning?
- Är att mäta = att veta? Testens validitet för vardagsfungerandet.

Föreningens medlemmar har anledning att fundera över dessa frågeställningar i den kliniska vardagen. Vi ser därför fram emot ett erfarenhetsutbyte, ett problematiserande, kring dessa begrepp.

Platsen blir Rosenlunds Aula, på Södermalm i Stockholm.

Preliminärt program:

9.30- 10.00	Välkomstanföreläsning av föreningens ordf Gunilla Svensson därefter inledning av Inga Lundblad-Danielsson
10.00-11.30	”Wechslerskalorna i ljuset av aktuell intelligensforskning” - Jan Alm
11.30-12.45	Lunch
12.45-14.15	”Begåvning och begåvningsbedömning hos barn med kommunikativa funktionshinder” - Annika Dahlgren
14.15-14.40	Kaffe
14.40-16.10	”Utvecklingsstörning” - intelligens och adaptivt beteende, vad är egentligen kopplingen?? - Mats Granlund
16.10	Konferensen avslutas, bensträckare och därefter årsmöte

Anmäl dig senast **22/9** till:

Karin Wallgren,
Föräldrautbildningen
Handikapp & Habilitering
Box 175 19
118 91 Stockholm

Tel 08-690 60 40
Fax 08-690 60 22

karin.wallgren@sll.se

Kostnad: 500 kr för icke medlemmar och 300 kr för medlemmar i föreningen.

Välkommen med din anmälan och välkommen till en givande konferens i Stockholm i höst!

Här följer en kort presentation av konferensens föreläsningar och föreläsare:

Wechslerskalorna i ljuset av aktuell intelligensforskning.

Jan Alm

Wechslerskalorna är idag de mest använda instrumenten för mätning av intelligens. Hur står sig dessa instrument i ljuset av våra dagars uppfattning om intelligens och kognitiva funktioner?

Redan på 40-talet grundlade Cattell den modell som sedan vidareutvecklats framförallt av Horn nu är en framträdande modell för beskrivning av intelligens och kognitiva funktioner. Modellen fick namnet Gf-Gc modellen genom att den från början identifierade två grundkomponenter för intelligens. Fluid Intelligence (Gf) som en grundläggande biologisk och nedärvd förutsättning för att förstå och lösa nya problem. Crystallized Intelligence (Gc) som förmågan att lära in utifrån detta bete sig intelligent. Denna funktion är beroende av språk, skolbakgrund och kulturell påverkan. Modellen har under åren genomgått en betydande utveckling innefattar idag ca tio olika kognitiva funktioner.

På 90-talet fick modellen ett kraftfullt forskningsstöd genom Carrolls (1993) omfattande faktoranalytiska studier. Carroll gjorde en omfattande genomgång av befintlig intelligensforskning och analyserade på nytt en mängd tidigare studier. Hans resultat blev en modell mycket likartad Horn-Cattell modellen. En skillnad är att Carroll till skillnad från Horn och Cattell räknar med en övergripande g-faktor (general ability). Deras modell har två nivåer, med ett antal primära funktioner som bygger upp de tio breda faktorerna på nivå två. Carroll har dessutom en tredje nivå bestående av en övergripande g-faktor. McGrew och Flanagan (1998) presenterade en syntes av de två modellerna, den så kallade CHC-modellen, och utifrån denna integrerade modell belyses dessutom hur ledande amerikanska testbatterier mäter de olika kognitiva funktionerna. Vi har därmed fått en karta utifrån vilken vi kan bedöma vilka funktioner som täcks respektive saknar täckning i etablerade testbatterier. Vidare hur hålen kan täckas med hjälp av test från andra batterier. Med detta som bakgrund görs en betraktelse av Wechslerskalorna.

Referenser

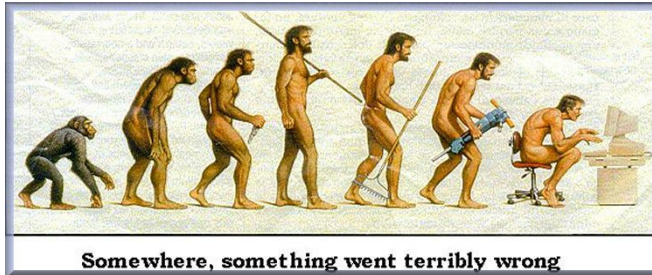
McGrew, K. S., & Flanagan, D. P. (1998). *The Intelligence Test Desk Reference*. Boston: Allyn and Bacon.

Carroll, J. B. (1993). *Human Cognitive Abilities: A survey of factor-analytic studies*. Cambridge, England: Cambridge University Press.

Jan Alm

Fil. dr, leg. psykolog med specialistbehörighet

Postadress:
Svartbäcksgatan 1B
753 20 Uppsala
tfn arb. 018 - 71 39 00, mobil 070 - 693 11 11
fax 018 - 12 30 05
e-post: jan.spu@telia.com

... eller??

Begåvning och begåvningsbedömning hos barn med kommunikativa funktionshinder.

Annica Dahlgren

I min tidigare verksamhet som psykolog med huvudsaklig uppgift diagnostik av barn med autismspektrumstörning och i mitt arbete med barn med grav synskada hade jag flera gånger anledning att fundera över begreppet begåvning och begåvningsbedömning. Nu finns jag på psykologiska institutionen i Göteborg och mitt forskningsområde är barn med grav talskada och cp-skada, deras kommunikativa och kognitiva utveckling. I de sammanhangen brottas jag med frågor kring samma begrepp. Vad är begåvning hos dessa barn, vad mäter vi egentligen när vi använder standardiserade instrumenten i dessa barngrupper? I en longitudinell studie har jag t.ex. sett en nedgång i IQ-poäng, en nedgång som egentligen resulterar i att barn som i förskoleåldern bedömdes som normalbegåvade i tolvårsåldern skulle bedömas ha en utvecklingsstörning. Vad står egentligen detta för hos en grupp barn som inte har en progredierande skada? Dessa är frågor som jag skulle vilja ta upp i mitt inlägg.

"Utvecklingsstörning" - intelligens och adaptivt beteende, vad är egentligen kopplingen??

Mats Granlund

Utvecklingsstörning innefattar en nedsättning i intellektuella funktioner samtidigt med en betydande nedsättning i adaptivt beteende (AAMR 2004).

Begreppet utvecklingsstörning har definierats på olika sätt över åren.

Gemensamt för alla definitioner, oavsett om det gäller uttalade "folkliga" definitioner eller forskares och administratörers uttalade definitioner är att individernas svårigheter att ta in och bearbeta information, bygga kunskap samt tillämpa kunskap betonas. I övrigt varierar definitionerna, t ex vad gäller om social kompetens eller adaptivt beteende (dvs anpassning till vardagens krav) betonas utöver den uppmätta intelligensen.

Bristen på entydighet kan förklaras med att olika aspekter i begreppet utvecklingsstörning ges olika tyngd beroende på vad klassificeringen/diagnosen ska användas till.

De flesta är överens om att utvecklingsstörning innebär en nedsättning i intelligens samtidigt med svårigheter att klara vardagslivet självständigt. Olika definitionerna av utvecklingsstörning gäller hur intelligens definieras, hur begreppet översatts till observerbara eller testbara förmågor i samspillet med omvärlden samt vilken vikt som ges till adaptivt beteende samt social kompetens.

Att ha ett avvikande utseende

Av Elisabet Knudsen

Människor med ett gravt avvikande utseende är en liten men sårbar grupp i samhället.

Att leva med ett annorlunda utseende är att ständigt riskera att vara utsatt för andra människors stirrande blickar, kommentarer och närgångna frågor. Våra

unga patienter kan beskriva detta som att vara "allmän egendom" eller "fredlös", att man aldrig kan gå anonym och obemärkt i en folkmassa, utan att ens medmänniskor äger rätt att titta, gå ett varv, komma tillbaka och titta igen, vilket naturligtvis är ett kraftfullt angrepp på den personliga integriteten. De gängse spelreglerna för blickkontakt människor emellan sätts ur spel. Våra patienter berättar att skolgårdar, diskotek, badstränder, köer, offentliga kommunikationer etc, platser där man vistas en längre tid på en begränsad yta, är speciellt belastande.

Varje ny situation kräver således en planering för att självkänslan skall kunna bibehållas någorlunda intakt, och de flesta av våra patienter utvecklar en mängd strategier för att ta hand om känsliga situationer. Strategierna kan vara flyktstrategier, såsom att helst utträta sina ärenden när det är mörkt eller att promenera långa sträckor i stället för att åka buss för att man inte står ut med alla stirrande blickar, eller hänsynsfulla strategier som att alltid komma för tidigt till ett möte så övriga deltagare hinner vänja sig vid hur man ser ut. Men också att helt enkelt stålsätta sig och ha ett antal lämpliga svar på tal i beredskap. Den sista är förstås vanligast, och då är en kamratgrupp ovärderlig som stöd och hjälp. Den engelska psykologen, Eileen Bradbury, säger till sina barn i terapi att de skall tänka sig att de mobiliserar ett kraftfält omkring sig, som skyddar dem från blickar och retsamma kommentarer. I England har man också "social workers", som hjälper till att analysera olika sociala situationer och hjälpa personen med bra strategier vid varje sådan svår situation. Att lära barn ge svar på tal är en viktig uppgift för föräldrar och skolpersonal. Se nedan för länkar och litteratur.

Man kan inte säga att det finns några helt dåliga strategier, såsom att undvika vissa situationer. Att stanna hemma istället för att gå på bio med kamraterna, är kanske det man

mår bäst av för tillfället. Ett långvarigt undvikande av sociala situationer torde dock inte vara gynnsamt, med tanke på den isolering det kan medföra på sikt.

Familjers och vänners stöd betyder mycket för livskvaliteten för den som lever med en ansiktsmissbildning. Det är således mycket viktigt för professionella att ge stöd även till anhöriga och nätverket runt omkring. Föräldrar oroar sig för hur framtiden skall gestalta sig. De önskar ofta hjälp med att skapa effektiva strategier för olika situationer. Speciellt viktigt är det hur man utformar informationen till skola –förskola. Det är viktigt att skolpersonal aktivt arbetar för att motverka mobbning. Ett gott självförtroende kan annars snabbt raseras. När toleransen i samhället ökat något för handikapp rent generellt sker inte motsvarande om man är drabbad av ett kraftigt avvikande utseende. Vad kan det bero på? Vi börjar vårt liv med en inbyggd perceptuell förmåga att känna igen och särskilja olika ansikten och ansiktsuttryck.

Studier visar att barn redan vid 8-9 månaders ålder har utvecklat en förkärlek för bekanta ansikten och att de tittar extra länge på obekanta ansikten. Vi präglas alltså mycket tidigt i livet på det bekanta och förhåller oss avvaktande till det som är annorlunda. Våra starka reaktioner inför någon med avvikande utseende har kanske därmed sin förklaring. Ansiktet är ju det man lägger märke till först hos en person och det är lätt att fördomsfullt göra en bedömning av personen utifrån det. Studier visar att vackra människor tillskrivs goda egenskaper medan motsatsen råder för människor med någon defekt i ansiktet. Vackra människor sägs också göra bättre karriär och få högre lön. Många patienter vittnar om att man lätt kan bli missbedömd som förståndshandikappad.

Man har således mycket att kämpa mot om man är född med ett avvikande utseende. Det blir en utmaning att odla goda personliga egenskaper, social kompetens, talanger mm. De flesta utvecklar, som nämnts, olika strategier för att ta hand om besvärliga situationer. De som forskar om copingstrategier beskriver att om man har god intelligens, sinne för humor, en optimistisk läggning, goda sociala relationer, etc, så har man större förutsättningar att skapa goda strategier för att hantera en psykisk påfrestning.

Coping kan definieras som de kognitiva och beteendemässiga ansträngningar en person gör för att hantera psykologisk stress.

Självfallet är det så att om man har goda förståndsgåvor, så kan man lära sig att

effektivt handskas med olika situationer, t.ex på ett naturligt sätt berätta något om sitt funktionshinder för att minska den andres bryderi. Har man ett förståndshandikapp kan man sannolikt inte så lätt läsa av vad varje situation kräver, utan man kan behöva ha ett personligt stöd som skydd vid resor, shopping, etc. Men även normalbegåvade personer vittnar om att det ofta är dagsformen som avgör hur mycket man orkar stå ut med. Några patienter säger att det var lättare att ge svar på tal då de var yngre, att de har blivit känsligare med åldern. Det är alltså inte självklart att man blir mer härdad med åren.

Att vara tonåring och ung vuxen med en medfödd ansiktsmissbildning är, för många, en mycket påfrestande tid i livet. Tonårstiden är en känslig och självkritisk period, då man lösgör sig från föräldrarna och befäster sin sociala tillhörighet i olika grupper. Utstötning är vanligt. Risken för isolering är överhängande i denna brytningstid om man avviker från normen vad gäller utseende. Att ha en psykologisk stödkontakt under de här åren kan vara till stor hjälp för många.

Våra unga patienter har nyligen startat ett nätverk, som skall vara internetbaserat och fungera som ett eget forum för stöd och uppbackning. De använder sig av kraniofaciala teamets chatsida, men har en egen hemsida. Personer med en ansiktsmissbildning har oftast ingen automatisk tillhörighet till rehabilitering om inte förståndshandikapp också föreligger. Många normalbegåvade personer skulle dock ha nytta av en sådan tillhörighet. Ofta finns långvariga behov av logoped, kurator och psykolog, i vissa fall också av arbetsterapeut och sjukgymnast.

Elisabet Knudsen
Leg psykolog

Elisabet Knudsen är anställd som psykolog vid Kraniofaciala enheten, Plastikkirurgiska kliniken, Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Hon arbetar på ett projekt från Socialstyrelsen i tre år främst för att främja patientgruppen med medfödda kraniofaciala missbildningar. Tjänsten kommer att övergå i en fast tjänst. Kraniofaciala enheten i Göteborg är rikscenter för behandling av svåra ansiktsmissbildningar och det kommer även patienter från övriga Norden.

Litteraturreferenser:

Lazarus: Psychosomatic Medicine-93
Bradbury: Counselling people with disfigurement, BPS Books 1996

Partridge: Changing Faces, the challenge of facial disfigurement, A Changing Faces Publication

Gjaerum, m.fl: Att bemästra, Svenska Föreningen för Psykisk Hälsa 1998

McCubbin, m.fl: Stress, coping and health in families.

Läkartidningen, nr 32-33, 2002, volym 99 Forts.

www.newfaces.nu Kraniofaciala teamets hemsida, Sahlgrenska Universitetssjukhuset
www.faceconnection.org. Unga patienters egna hemsida www.faceit.org

Margrethe:

VÅRSTÄDNING!

Jag har bestämt mig för att vårstäda. Och då menar jag inte bara lägga ned i lådor, trycka in i skåp och sedan snabbt stänga så att ingen ser det, -

”jag tar itu med det sedan...”.

Nej, jag tänker faktisk **kasta**. I och med att vårsolen letar sig in genom ögonen och lyser upp de båda hjärnhalvorna på ett ganska så obarmhärtigt sätt, står det fullt klart att här måste inte mindre än kastas.

Överallt i huvudet ligger osorterat skräp och gammalt bråte om vartannat, - sådant jag inte har använt på åratals och sånt som jag fortfarande använder fast det borde ha åkt på den själsliga soptippen för länge sedan – och framför allt: gamla tankemönster och sätt att handskas med tillvaron som jag använder av ren slentrian fast jag anser mig ha växt ifrån dem för många år sedan. Lägg här till synpunkter och idéer som jag förtjust har köpt – antingen för att de var på modet eller för att jag hoppades ”växa i dem” – men som jag aldrig har trivts med eller någonsin kommer att trivas med.

Längst fram i hjärngarderoben hänger näringslivsflosklerna. De är vid första påseende ganska vackra: *kvalitetssäkring, processorientering, kostnadseffektivitet, produktion, målstyrnin...* Jag vet mycket väl att de sitter obekvämt och att jag egentligen aldrig har passat i dem: de få gånger jag använt dem har det känts som rena teaterutstyrseln.

Dessutom är de gjorda av ett obehagligt hårt konstmaterial. De åker ut!

I ett hörn ligger något stort, mörkt och luddigt som – när jag försiktigt håller upp det – visar sig vara *övergripande medicinskt synsätt*. Fotsid och heltäckande och döljer effektivt allt som känns som mitt eget psykologiska kunnande – jag har väl köpt det en gång i tiden för att det var modernt och för att jag inbillade mig att det skulle så vara: så skall en riktig psykolog se ut. Det plagget hör hemma på sotpippen!

Nästan bortglömda hänger de gamla existentiella plaggen: *varat-i-världen*, "Umwelt", och liknande. Jag hängde undan dem för att det var så svårt att hitta tillfällen då de passade, men nog skall de väl kunna användas då och då? De senaste årens trojänare, som t.ex. *psykiska strukturer* och *omedvetna processer*, hänger nog med ett tag till, om jag reparerar några hål och revor, - de är för meningsfulla för att slängas bort.

Slutresultatet är att mycket slängs även om det är i stort sett oanvänt, och en del gammalt tas fram igen även om det kanske används i nya kombinationer. Med en lättnadens suck över att äntligen vara så till åldern kommen att modesvängarna förlorat sin betydelse, ser jag på mitt verk och finner det gott!

Hälsningar från de djupa skogarna, där tiden mellan hägg och syren denna förunderliga vår var ungefär två dagar!

Margrethe

Intresserad av att recensera en bok?

eller kan du tänka dig att för POMSbladet bevaka någon intressant tidskrift/publikation?

För att få snurr på innehållet i vårt blad och inte bara tvingas se styrelsemedlemmarna breda ut sig, efterlyser vi **just DIG!**

En fördel med nät-POMSblad är ju avsevärt lägre produktions- och distributionskostnader.

Föreningen kan därför betala böckerna som recenserar.

Hör därför av dig till redaktionen, eller någon i styrelsen, då du nosat upp något intressant för oss!

Från höstkonferensen 2003 i Umeå:

Vid konferensen uppmanades deltagarna komma med förslag på tema för kommande konferenser, samt notera intresse för nätverk inom föreningen. Vi fick in en del förslag som arrangörgruppen satt samman till följande lista.

Förslag på teman till kommande konferenser:

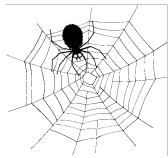
(siffror inom parentes, antal personer som önskat, ingen siffra = 1person)

- Lindrig utvecklingsstörning, barn- ungdom-vuxen, identitet, delaktighet kamrater, skola, vuxenliv (12)
- Identitetsutveckling för personer med lindriga funktionsnedsättningar ex lindrig utvecklingsstörning, neuropsykiatriska diagnoser, lättare rörelsehinder (2)
- Utredningar -bedömningar, diagnosticering av utvecklingsstörning(2)
- Olika kulturer, dubbel utsatthet kultur - funktionshinder; bemötande – stöd (3)
- Personer med Asperger; stöd - boende - arbetsliv
- Terapiformer för olika grader av utvecklingsstörning (2)
- Funktionshinder och psykiatrisk problematik
- Etik – genetik – livskvalitet - rådgivning (3)
- Sex- och samlevnad bland ungdomar o vuxna med funktionsnedsättningar, kanske arbetskonferens och medverkande från Norge, Danmark. (2)
- Fortsättning föräldraskap, tidigt föräldrastöd, mamma- pappa-grupper, familjesystemet, hur locka till föräldrautbildning (5)
- Behandlingsmetoder för personer med ADHD
- Exekutiva funktioner, utredningar, stödformer

- Terapi för ungdomar/vuxna med autism/ADHD
- Tonårstid och funktionshinder
- Organisation och struktur i habiliteringsverksamheter - omstruktureringar av verksamheter (3)
- Delaktighet
- Samhällets syn på begåvning, teori och praktik

Förslag på nätverk

- Föräldrautbildning (3)
- Invandrarfamiljer - frågor kring annan kulturell bakgrund och funktionshinder
- Stöd till personer med lindrig, måttlig utvecklingsstörning
- Theraplay med ungdomar
- PTP-psykologer inom habiliteringen
- AS, ADDH (2)
- Förvärvade hjärnskador
- Existentiella frågor och handikapp
- POMS - en kontaktperson i varje landsting, som kan uppmuntra till bidrag, ge info tex.

Utbildningsdag inom nätverket Psykoterapeutiskt arbete med

personer med utvecklingsstörning

7 maj i Stockholm

Den årliga mönstringen av psykoterafinätverket lockade ett drygt trettio intresserade. Som vanligt inspirerades vi av kollegors villighet att delge oss andra sina erfarenheter. Som vanligt var det våra kollegor på psykoterafinmottagningen i Stockholm som höll i arrangemanget. Vi börjar känna oss ganska hemtama i Rosenlunds aula, går inte längre åt fel håll väl uppstigna ur underjorden vid Stockholms Södra.

Denna gång hade Gunnel Löfberg, Maria Fritzell och Anders Svensson hörsammat uppmaningen att presentera var sitt fall eller tema, och de förde oss in i en lagom mix av praktiska och teoretiska berättelser ur sina respektive arbeten.

”Vi har all tid i världen”

Gunnel Löfberg inledde med att beskriva

tänkarna bakom James Manns korttidsterapi (Time-limited psychotherapy, TLP).

Den terapi Gunnel beskrev för oss gjorde hon inom ramen för en utbildning i metoden. Mann beskrev i sin bok *Time-limited psychotherapy* (Harvard University Press, 1973) metoden. Boken finns översatt till svenska med titeln *Tidsbegränsad psykoterafi* (W&W 1980). Intresserade rekommenderas ta del av dessa texter. Manns teoretiserande och praktik är psykoanalytiskt förankrad, men han betraktas även som eklektiskt lagd.

Teorin (och därmed metoden) utvecklades av motiv som känns bekanta: att kunna ta emot flera patienter i terapi, öka genomströmningen i organisationen (eller produktionen som det alltmer heter).

Vanligen benämner man alla terapier med varaktighet under ett år för korttidsterapier. Manns terapi kännetecknas av att antalet sessioner (förutom vanligtvis tre bedömningssamtal) alltid är 12. Detta göres förstås klart redan i terapins inledning. Därmed arbetas hela tiden med medvetenheten om en nära avslutning (”separationsterapi”).

Med anledning av den korta behandlingen arbetar man med tydlig fokus på medvetna känslor och symtom. Akut och kronisk smärta knyts samman. Terapeuten formulerar utifrån bedömningssamtalen fokus för terapin i två meningar. I den ena formuleras en adaptiv stil (försvarsstrategi) som patienten kännetecknas av och i den andra meningens konsekvensen för patientens självbild.

Patienten är ofta fångad i en uppfattning av tid som karaktäriserar barn. Tiden upplevs obegränsad, och i det perspektivet påminns man om första vårdaren, oftast då relationen till mamman.

Dagdrömmeri är ett senare uttryck för ”Child time”, barntid.

Vuxenvärlden karaktäriseras emellertid av en mera begränsad upplevelse av tidens gång, ändligheten bl a vad beträffar våra liv.

”Kalendertid” representerar därigenom realiteterna, och terapeuten (liksom den ändliga terapin) blir agent för just kalendertiden.

Gunnel beskrev Manns terapi utifrån dess tre faser:

- Fas 1 (samtal 1-4). Patienten känner sig sedd och både terapeut och patient är uppfyllda av en omnipotent känsla kring terapins möjligheter.
- Fas 2 (samtal 5-8). Verkligheten (och därmed slutet, både på terapin och rimligen också livet) tränger sig på. Insikt om att allt inte kan lösas. Patienten har under den här fasen ofta en oklar uppfattning av antalet kvarvarande sessioner.
- Fas 3 (samtal 9-12). Separationsfasen. Kan patienten känna sig sedd? Har någon vändpunkt inträffat från en passiv (offer-) position till en mera aktiv? Terapeuten håller kvar fokus och upprätthåller "kalendertid" och begränsar därigenom patienten.

Mann beskrev fyra universella konfliktområden: självständighet – beroende, aktivitet – passivitet, adekvat självkänsla – minskad eller förlorad självkänsla samt olöst sorgereaktion – fördröjd sorgereaktion.

Terapin kan vara lämpad för patienter som uppfyller dessa kriterier:

- Ej trasiga relationer, stabilt nätverk en fördel
- Ha klarat tidigare svårigheter
- Förmåga knyta an
- Motiverad till inre förändring
- Har utvecklat utarmande livsmönster

De intellektuella kraven förutsätter att patienten är

- Normalbegåvad eller lindrigt utvecklingsstörd
- Kan formulera eget upplevt lidande
- Har en reflekterande förmåga
- Är starkt motiverad (att ändra sig själv)

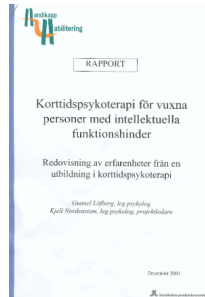
Det normala är en session i veckan, 45-60 minuter varje gång.

Terapeuten:

- Ska vara aktiv
- Ska ligga "steget före"
- Ska formulera adekvat fokus och ständigt ha fokus i bakhuvudet
- Ska ha tilltro till metoden

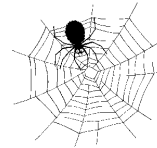
Gärna utbildning i metoden förstås, liksom en handledares tro på metoden.

Gunnel exemplifierade metoden genom att beskriva en terapi med en lindrigt utvecklingsstörd kvinna. Hennes begåvningshandikapp upplevdes inte problematiskt i sammanhanget och hon uppfattades som osedvanligt emotionellt "begåvad".

Under den efterföljande diskussionen grubblades över skillnaderna mellan kognitiv terapi och Manns korttidsterapi. Manns tänkande och praktik utgick ju från psykoanalytisk grund. En tydlig skillnad är dock att inga hemuppgifter ges.

Gunnel Löfberg och Kjell Nordenstam, som var projektledare, skrev ovanstående rapport 2001 i vilken de redovisade de aktuella erfarenheterna.

Avund – en väg till tänkandet

Maria Fritzell utgick från Ronald Britton, engelsk psykoanalytiker, som i sin bok *Believe and imagination* (1998) berörde det av alla kända fenomenet avund.

Maria konstaterade inledningsvis att Brittons uppfattning om avund är snarlika Kleins. Avund kan väckas då vi uppfattar att vi saknar något, när någon annan har något vi inte har. Ett resultat kan då bli raseri, lidande. Britton såg en annan möjlighet: istället för detta lidande kan avunden ge oss en sårad stolthet, visserligen även det plågsamt, men ändå även genererande ett hämndbegär. Man anser sig då ha rätt till det saknade. Denna indignation kan ändå kännas bättre än sorg och lidande

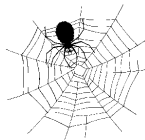
och utgöra motor bakom ett strävande mot att nå det eftertraktade. Här finns emellertid en fara: för långt drivet kan jordens yta uppfyllas av rättshaverister i ständig kamp för rättvisan!

I avunden blir det tydligt att vi alla är olika. Vi har inte alltid makt

över varandra vilket känns smärtsamt. Valerie Sinason menar att det är viktigt att tydliggöra skillnader och olikheter, t ex mellan "utvecklingsstörd" och "inte utvecklingsstörd". Förmåga att sörja det man inte har förutsätter depressiv position enligt Klein. Möjligheten till integration av ont och gott resulterar också i förmågan att känna skuld (möjligheten att skada den älskade). Men det ger också förutsättningar för tanke och reflektion.

I familjen har barnet två egna relationer med sina föräldrar, en med vardera föräldern, men är samtidigt vittne till den tredje, den mellan föräldrarna. Britton benämner resultatet av denna relationstriangel för det triangulära rummet vilket enligt honom utgör rum för tänkande. Här måste avunden härdas ut, den exklusiva äganderätten till föräldrarna uppges.

Enligt Sinason skapar upplevelsen av alla skillnader avund, men skillnaden i begåvning väcker en intensivare avund.

Om ängar och grindar

Anders Svensson hade valt denna vackra rubricering. Med metaforen beskrev han hur berättelsen framskrider från en människa som utsatts för traumatiska upplevelser. Från ena ängen (område som en berättelse handlar om), genom grinden till nästa äng. Det handlar här om övergrepp på värnlösa människor ibland i en rituell form. Övergreppen kan ske både i form av fysiska angrepp, psykisk terror och sexuella övergrepp, ofta allt på en och samma gång.

Jag hörde Anders berätta om ämnet för åtskilliga år sedan och förfasades redan då över det man önskar inte kan förekomma. Förekomsten av satanism innebär förekomst av värderingar och beteendeyttringar som avviker så mycket det bara kan tänkas från de vi är vana vid. Allt vi är vana vid ställs på ända, symbolen lär dessutom vara ett upp och nedvänt kors.

Anders har i sitt arbete kommit i kontakt med ett antal utvecklingsstörda som utsatts för rituella övergrepp. Det är ett besvärligt område att arbeta med och ställer stora krav på ett fungerande nätverk och samarbetsrelationer.

Karaktäristiskt för de utsattas berättelser är att dessa kommer i sådana former att de ibland inte vinner tilltro hos omgivningen.

Berättelserna är ofta så diffusa ("nattmösseprat") att ingen tror på dem. Patienten närmar sig sina upplevelser fragmentariskt. En fara är här att det diffusa inbjuder till hypoteser från omgivningen, vilka gärna väljer att blunda för det mest obehagliga och så småningom betrakta hypoteserna som sanna.

Berättelserna från de drabbade kan exempelvis berättas i delar, från lindrigare till allt grövre övergrepp, eller i form av att flera parallella händelser beskrivs samtidigt. Tiden är upphävd men man kan kanske få ledning i struktureringsarbetet från årstider, väder, kläder etc som kan "tidsmärka" händelserna.

Något att tänka på inför arbetsuppgifter av detta slag:

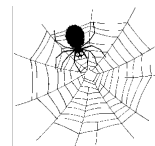
- Våga lyssna
- Håll inne med kommentarer
- Samarbete med viktiga personer för patienten
- Stöd för egen del, anlita extern expertis
- Stöd och acceptans i den egna organisationen. Ämnet väcker ångest
- Samarbete med polisen

Under arbetet med de drabbade hade Anders nödvändig handledning av Valerie Sinason som numera även arbetar med offer för rituella övergrepp.

Valerie Sinason, hedersmedlem i vår förening, har skrivit bl a standardverket *Mental Handicap and the Human Condition*, samt *Treating Survivors of Satanist Abuse* (Routledge 1994).

Anders är för övrigt kontaktperson för ett av de nätverk (Sexuella övergrepp) som finns inom vår förening. På vår hemsida finner du mer information i ämnet.

Tack alla deltagare för en givande dag. Och ursäkta eventuella avvikelser från sanningen i detta, i stor hast sammanställda, referat!

Bo Kahnberg

Våra nätverk, såsom vi känner till dem just nu:

Psykoterapi

Kjell Nordenstam
(kjell.nordenstam@hab.sll.se)

Sexuella övergrepp

Anders Svensson

Kommunanställda psykologer

Mattias Eriksson
(mattias.eriksson@eslov.se)

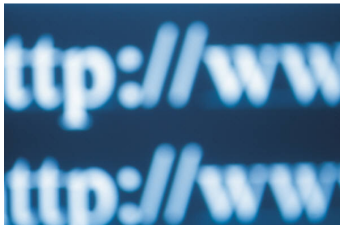
Utvecklingsstörda som föräldrar

Lydia Springer
(lydia.springer@lul.se)

Besök nätverken på hemsidan, bidra med inlägg och håll debatten igång!

Favorit i repris:

På begäran kommer här bruksanvisningen hur du läser och skriver ut POMSbladet från hemsidan (du har ju bevisligen gjort det när du läser detta, men det kan ju vara bra att förstå hur man gjort, samt inför kommande nummer!)

www.poms.nu är Sveriges Handikappspsykologers Förenings plats på Internet. Hemsidan är under kontinuerlig uppbyggnad och hur den utformas är till stor del beroende på vad vi vill ha hemsidan till. Idéer och förslag till hur vi kan utveckla sidan tags tacksamt emot! Från och med 2004 finns tidningen endast på Internet och är då bara tillgänglig för medlemmarna i Sveriges Handikappspsykologers Förening.

Gör så här för att läsa POMS-bladet på nätet: gå först till vår hemsida **www.poms.nu**, klicka därefter på "Medlem" i menyn och du hamnar på en inloggningssida. När du har kommit hit så får du fram ett formulär där du ombeds fylla i namn, adress, e-mailadress. Gör det om det inte redan är gjort, och klicka på "skicka formulär".

Detta är nödvändigt för att du ska få ditt personliga lösenord (kommer via e-mail). Härvid görs även en kontroll av att du betalt din medlemsavgift.

Du kommer bara åt medlemssidorna och POMS-bladet med din personliga inloggning.

Som du kanske redan har sett på hemsidan så publicerar vi POMS-bladet i två olika format:

HTML-formatet är det traditionella formatet på nätet. Det ger små filer, snabba att ladda ner (fast bilderna tar alltid lite tid) och är därför mer lättillgängligt speciellt om man sitter vid ett telefonmodem och läser. Där är också tidningen nedbruten så att varje artikel utgör en egen fil. Du behöver alltså inte vänta på att hela numret av POMS-bladet ska laddas hem. Det här är formatet för dig som vill ta del av en speciell artikel.

PDF-formatet (portable document format) kräver att du har programmet Acrobat Reader på din dator. Programmet är gratis och du kan ladda hem det via en länk på vår hemsida om du saknar det. Detta format innebär att tidningen ser likadan ut oavsett vilken dator du läser den på, om du har en PC eller en Mac. Detta format ger större filer, tar alltså längre tid att ta hem. Men sitter du på en

bredbandsförbindelse så spelar detta ju inte så stor roll. Tidningen utgör dessutom en enda fil, du laddar alltså hem hela tidningen på en gång och kan då lämpligen spara den på din dator. Vill du skriva ut POMS-bladet på din skrivare ska du förstås välja pdf-formatet.

Hur vet man då när POMS-bladet finns att läsa?

Till alla som vi har e-mailadress till kommer vi att skicka ett mail som avisering. Där kommer även länken till vår hemsida att finnas att klicka på. Vi kommer även att meddela varje publicering via Psykologtidningen.

Vi ses på nätet!

Mattias Eriksson, webbmater
webmaster@poms.nu

Bo Kahnberg, redaktör
pomsbladet@poms.nu

Föräldrar med intellektuella begränsningar

Lydia Springer

SUF

På Vuxenhabiliteringen i Uppsala arbetar vi, Lydia Springer (psykolog) och Lena Olson (socioonom) med ett projekt som kallas för "SUF" – "Samverkan kring Föräldrar med Utvecklingsstörning eller andra intellektuella begränsningar (IB)". På lokal nivå har vi arbetat fram en samverkansmodell där vi tillsammans med många andra aktörer (BVC, MVC, socialtjänsten, förskola/skola, universitet, FUB) jobbar för samordning av insatser samt ökade kunskaper om gruppen genom att erbjuda utbildningar och handledning till personal i kommunala och landstingsverksamheter. Bland annat håller vi på att ordna med andra delprojekt såsom förälderutbildning, familjestödsbas, anhörigstöd och självhjälpgrupper (närmare beskrivning finns på SHPF-hemsidan "Poster på Svenska").

På en mer övergripande nivå har vi ett samverkanprojekt där Habiliteringen tillsammans med C-Framåt (Regionalt Samarbetsorgan för Forskning och Utveckling), Riks-FUB, Uppsala kommun och Uppsala Universitet arbetar för bl a metodutveckling, implementering av bedömningsinstrument, forskning och dess integrering i de kliniska verksamheterna, samt spridning av information genom att bygga upp ett kunskapscenter kring samverkan och stöd för dessa familjer.

Hearingen på Socialstyrelsen

Den 16 januari 2004 hölls en hearing på Socialstyrelsens på temat "**Barn till föräldrar med utvecklingsstörning**". Syftet med hearingen var att lyfta fram frågeställningar och

kunskap inom området inför Socialstyrelsens arbete med att ta fram ett vägledningmaterial till stöd för personal som i sitt arbete möter föräldrar med utvecklingsstörning och deras barn. Vi var inbjudna att delta utifrån vårt SUF projekt och arbete i Uppsala-län. Lydia var dessutom ombedd av Gunilla Svensson (POMS ordförande) att representera POMS vid hearingen samt att göra en återrapportering av hearingen. Lydia har dessutom tagit på sig att vara ansvarig för ett lokalt nätverk inom POMS.

Den kunskapsöversikt, "Föräldrar med utvecklingsstörning och deras barn," som Fil. Dr., Socionom Mikaela Starke har sammanställt och presenterade vid hearingen tycker vi uppfyller de förväntningar på en rimlig sammanställning av aktuell forskning.

Det som efterfrågades vid hearingen var att kunskapsöversikten skulle inkludera forskning om barns behov, vilken svårigen låter sig göras om tanken är att det ska gälla barn generellt. Däremot, om sökning på "Barn till föräldrar med utvecklingsstörning / intellektuella begränsningar" skulle ge resultat, hade detta troligen givit värdefull kunskap. Denna forskning är vad vi förstår minimal. Vi tror att en framkomlig väg för att uppnå detta skulle vara att göra en konsensusbeskrivning av den syn som råder i Sverige vad gäller barns behov inom alla de områden (t ex omvårdnad, vägledning och disciplin/kontroll) som är viktiga att ta hänsyn till när det gäller barns utveckling (motoriskt, intellektuellt, socialt, psykiskt, pedagogiskt). Praktikern skulle kunna använda sig av dessa generella principer, som en bas vid bedömning av "good enough." Detta uppnår man genom att tydliggöra för klinikerna nivå och kriterier för "good enough" i Sverige.

En annan reflektion vi hade under hearingen var hur föräldrarnas svårigheter förenklades genom att fokus sattes på IQ 70 som en brytpunkt. Därmed framgick inte vidden av den variation dessa föräldrar uppvisar. Det finns många variabler och variationer av variabler som inverkar på föräldraförmågan som t ex om bara en förälder har IB, eller om båda två har IB; föräldrarnas emotionella mognad, om det förekommer våld, missbruk eller om det finns ett väl fungerande nätverk som stöd. Vidare är barnets egenskaper olika – vissa barns behov är lättare att tillgodose jämfört med andra. Ett sådant exempel är ett barn med egna funktionshinder. Genom att fokusera och stirra sig blind på IQ 70, "tappar" vi många barn, som också befinner sig i riskzonen, nämligen barn till föräldrar vars IQ ligger över 70, men där föräldern har begränsade adaptiva förmågor eller är t ex emotionellt omogen. Om däremot i första hand lägger fokus på barnets behov, kommer man ifrån den ofruktbara diskussionen kring IQ-begreppet.

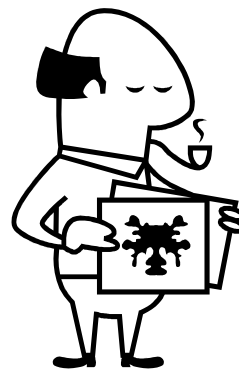
Under dagen förekom det lösa diskussioner kring ämnen som stödets utformning och bemötande. Vi tror att detta är sådant som vi behöver undersöka mer. Det vid hearingen så omtalade begreppet "handikappmedvetande", blir obehövligt om en metodik används som inbegriper föräldern och befrämjar delaktighet som innebär att föräldern "får syn" på sina styrkor OCH svagheter/begränsningar. Miljön bör vara tolerant, accepterande, inkluderande en människosyn där alla har lika rätt. Då finns nämligen förutsättningar för föräldern att ta emot stöd.

Vid hearingens avslut, beslutade projektledarna att arbetsgruppen knuten till Socialstyrelsen ska arbeta vidare med uppdraget. En sammanställning av hearingen ska göras och skickas ut någon gång under innan sommaren.

Vad gäller frågan om barnets behov kan vi med glädje berätta om en konferens som Allmänna Barnhuset anordnar som heter "Små barns behov och föräldrars omsorgsförmåga – Hur ska ny kunskap och nya undersökningsmetoder kunna tas tillvara i socialtjänstens utredningar?" Forskning både nationellt och internationellt runt små barns psykiska och sociala utveckling, samspels- och anknytningsmönster har ökat under senare år. Initiativtagarna anser det viktigt att denna nya kunskap kommer till användning vid bedömning av enskilda barns behov och enskilda föräldrars omsorgsförmåga. Vi,

tillsammans med Mikaela Starke, har blivit ombedda att delta i konferensen den 29-31 mars för att bidra med kunskaper kring föräldrar med IB. Vi ser denna konferens som ett viktigt steg, att på ett systematiskt sätt ta fasta på de kunskaper som finns kring barns behov och förhoppningsvis skapa en enighet kring en mall för utredning av omsorgsförmåga och tecken på omsorgssvikt, i första hand avseende barn i åldern 0-3 år och deras vårdnadshavare.

Lydia Springer
Lydia är även kontaktperson för *nätverket utvecklingsstörda som föräldrar*

Är detta en psykolog?
Sökningen i datorns förråd av ClipArtbilder gav denna träff!

Av någon märklig anledning blev även detta nummer 17 sidor långt. Vem har sagt att tvånget att upprepa sig endast är förbehållet icke-redaktörer?

Sommarbilden nedan är tagen i Poolen som numera även är med i EU

Ha en riktigt skön sommar!